

**တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏
အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့်ဥပဒေ**

**Mungchyng Myusha Ni A Ahkaw Ahkang
Makawp Maga Ai U Padi**

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အမှတ် ၈။)

2015 ning, Munghpawm Rapdaw U Padi Masat (8)

၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်

1376 Ning, Tabawng Shata praw (7) Ya

(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

2015 Ning, Febuary 24 Ya

Garawng

Langbat	Ginlam	Laika masat
1.	Daw kaba (1) Mying hte Lachyum shaleng ai.	1
2.	Daw kaba (2) Yaw Shada Ai Lam	3
3.	Daw kaba (3) Mungchying myusha ni a ahkaw ahkang hte lu la ra ai lam ni	4
4.	Daw kaba (4) Hkringmang dap hpaw ninghtan lam hte Munghpawm Hkringmang tang ai lam	7
5.	Daw kaba (5) Hkringmang dap a lit hte galaw lu ai ahkaw ahkang ni	9
6.	Daw kaba (6) Mungchying myusha ni a ahkaw ahkang hpe makawp maga ai lam	13
7.	Daw kaba (7) Hkum pat da ai lam ni	17
8.	Daw kaba (8) Mara dam ni	17
9.	Daw kaba (9) Magup sum Hpa	18

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အခန်း(၁) အမည်နှင့်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်	၁
၂။	အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ	၃
၃။	အခန်း(၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ	၄
၄။	အခန်း(၄) ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခန့်အပ်ခြင်း	၇
၅။	အခန်း(၅) ဝန်ကြီးဌာန၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၉
၆။	အခန်း(၆) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း	၁၃
၇။	အခန်း(၇) တားမြစ်ချက်များ	၁၇
၈။	အခန်း(၈) ပြစ်ဒဏ်များ	၁၇
၉။	အခန်း(၉) အထွေထွေ	၁၈

**Mungchying Myusha Ni A Ahkaw Ahkang Makawp
Maga Ai U Padi**

2015 ning, Munghpawm Rapdaw U Padi Masat (8)

1376 Ning, Tabawng Shata praw (7) Ya

2015 Ning, Febuary 24 Ya

Munghpawm Rapdaw Gaw Ndai U Padi Hpe Tang Masat Dat Sai.

Gawk (1)

Mying Hte Lachyum Shaleng Ai Lam

1. Ndai U Padi gaw mungchying myusha ni a ahkaw ahkang hpe makawp maga ai U Padi re ngu tsun lang lu na.
2. Ndai U Padi hta lawm ai lawu na ga hkum ni gaw tsun da ai hte maren lachyum nga ra na.
 - (a) **Rudi amyungu** ai gaw Munghpawm Myenmar Mungdan hta mungdan masha hku rudi ru hpang nga pra hkrat wa ai amyungu ni hpe ngu ai re. Dai ga hkum hta mungdan masha hku nga na ahkang lu ai ni hte manam hku sa nga ai ni nlawm ai

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ
(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဥပဒေအမှတ် ၈။)
၁၃၇၆ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်
(၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

၁။ ဤဥပဒေကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသောအောက်ပါစကားရပ်များသည်
ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်-

(က) **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ** ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု
သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ်
သတ်မှတ်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် နေထိုင်ခဲ့ကြသော
လူမျိုးများကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် နိုင်ငံ
သားပြုခွင့်သူများနှင့် ဧည့်နိုင်ငံသားများ မပါဝင်။

- (b) **Hkringmang dap ngu** ai gaw, ndai U Padi hte maren hpaw ninghtan da ai Mungdan Asuya mungchying myusha lam hkringmang dap hpe tsun ai re.
- (c) **Munghpawm rapdaw hkringmang ngu** ai gaw ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hte maren Gumsan Magam kaw nna Munghpawm Rapdaw a myit hkrum ai hte hpaw ninghtan lit jaw da ai mungchying myusha lam hkringmang dap munghpawm hkringmang du hpe tsun ai re.
- (d) **Ginwang kaba (shing) Mungdaw Hkringmang dap ngu** ai gaw ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hte maren Gumsan Magam kaw nna seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw rapdaw a myit hkrum ai hte mungchying myusha ni a ra ai lam ni hpe galaw na matu ninghtan lit jaw da ai hkringmang dap hpe tsun ai re.
- (e) **Ginwang kaba (shing) Mungdaw Hkringmang ngu** ai gaw ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hte maren Gumsan Magam kaw nna seng ang ai ginwang kaba (shing) Mungdaw Rapdaw a myit hkrum ai hte hpaw ninghtan lit jaw da ai ginwang kaba (shing) mungdaw nga mungchying myusha hkringmang dap a hkringmang du hpe tsun ai re.

- (ခ) **ဝန်ကြီးဌာန** ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ဂ) **ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန် ပေးအပ်သောတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီး ဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။
- (ဃ) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော ဝန်ကြီးဌာန ကိုဆိုသည်။
- (င) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

- (f) **Rudi Amyu Lam ngu** ai gaw Rudi Amyu ni a shaga ai ga, laika, shingni hpaji, htunghking lai ladat hte makam masham labau hkinghtawng simsa lam, ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hta lawm ai a hkaw ahkang ni lu na lam hte shinggyim ngasat ngasa prat rawt jat bawngring na hpe tsun ai re.

Gawk (2)

Yaw Shada Ai Lam

3. N dai U Padi a yaw shada ai lam gaw lawu hte na de maren re.
- (a) Rudi Amyu yawng rap ra ai mungdan masha ahkaw ahkang hpe lu na matu.
- (b) Rudi Amyu ni shada da tsawra hkukkau let jet ai munghpawm myit masa hpe madung da nna prat dingnawng lata gindun rau nga na matu.
- (c) Rudi Amyu ni a ga, laika, shingni hpaji, htunghking lai masa amy u ni a maka kumla labau lara ni hpe makawp maga na hte bawngring rawt jat na matu.

(စ) တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသား တို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ သမိုင်း အမွေအနှစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပါ အခွင့်အရေးများရရှိရေးတို့ အပါအဝင် လူမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစသည့် ကိစ္စရပ်များကိုဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ရည်ရွယ်ချက်များ

၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-

- (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး တန်းတူညီမျှသော နိုင်ငံ သား အခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန်၊
- (ခ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုဖြင့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓါတ် အခြေခံ၍ ထာဝစဉ် အတူတကွ လက်တွဲနေထိုင်ကြစေရန်၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

- (d) Rudi Amyu shada kahkyin gumdin lam, tsawra hku hkau lam hte garum shingtau ai hta rawt jat wa na matu.
- (e) Bawngring lam hta la-nyan nga ai Rudi Amyu ni a hpaji lam, hkamja lam, sut lu lam, matut mahkai hkrun lam ni lawm ai, shinggyim prat sut lu nga mai rawt jat na matu.
- (f) Ningpawt ninghpang ninghtan U Padi ahkaw ahkang ni hpe Rudi Amyu ni tup hkrak lu la na matu.

Gawk (3)

Rudi Amyu Ni A Ahkaw Ahkang Hte Lu La Ra Ai Lam Ni

4. Rudi Amyu ni gaw mungdan shimlum lam, Tara U Padi ga-up hkra na hte mare kahtawng simsa lam, mung shawa ni a lai shamawt a kyu a matu tang masat da ai U Padi hte n htan n shai yang

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေး တို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန်၊
- (င) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊
- (စ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အပြည့်အဝ ရရှိစေရန်။

အခန်း (၃)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ

၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့် တရားအကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်-

- (a) Tinang a ga, laika, shing ni hpaji, htunghking lai masa hte makam masham hpe wanglu wanglang galaw lu na a hkang nga ai.
- (b) Tinang a ga, laika ni hpe mungdan a hpaji masing hta ahtu hkra ai lam n nga yang sharin ya, sharin hkam la na ahkang nga ai.
- (c) Tinang a htunghking hte maren galaw ai poi shingra nhtoi ni hpe wanglu wanglang galaw na ahkaw ahkang nga ai.
- (d) Tinang a laika hte shingni hpaji hpe madang dep rawt jat hkra sawk tam shalat na ahkang hte htunghking lam hte seng n'na wanglu wanglang tam dinglik shapraw na ahkang nga ai.
- (e) Hpaji sharin na ahkang, tsi tsi na ahkang, amu bungli galaw na ahkang hte sut lu lam magam hta rap ra ai ahkaw ahkang maren mara lu na ahkang nga ai.
- (f) Tinang a mungding tsi hpaji nhtum n mat na matu rem kyem ai hte dam lada hkra galaw shapraw na ahkang nga ai.

- (က) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသနာတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေတို့ကို နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး မူဝါဒကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ သင်ကြားခွင့်နှင့် သင်ယူခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဆောင်ရွက်သော အခမ်းအနားများနှင့် နေထူးနေ့မြတ်များ ကို လွတ်လပ်စွာ ကျင်းပခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) မိမိတို့၏ စာပေနှင့်အနုပညာတို့ကို ခေတ်မီတိုးတက်စေရန် တီထွင်ကြံဆဖော်ထုတ်ခွင့်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာ သုတေသနပြု ဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိသည်။
- (င) ပညာသင်ကြားခွင့်၊ ဆေးကုသခွင့်၊ အလုပ်အကိုင် ရပိုင်ခွင့်နှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (စ) မိမိတို့၏ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာများ တိမ်ကောပျောက်မှု မရှိစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

- (g) Tinang a moina hkinghtawng hpe rem kyem makawp maga na ahkaw ahkang nga ai.
- (h) Ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hta masat tawn da ai masha jahpan nga ai rai yang, seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw hte madu up hkang na ahkang lu ai madu a U Padi ka masat na lam hta tinang a dat kasa nan shang lawm na ahkang nga ai.
- (i) Bukma garan (h) hte maren seng ang ai ginwang kaba, (shing) mungdaw hte madu up hkang na dawdan madu a U Padi ka masat ai lam hta ginwang kaba (shing) mungdaw hte madu up hkang na ahkang lu ai madu a shara up hkang na lam hta madung gaw up hkang na matu dai Mungchying myusha ni a lam hpe galaw lu na matu seng ang ai Rudi myusha dat kasa ni shang lawm na ahkang jaw ra ai.
- (j) Tinang Mungchying myusha ni a labau mabyin hkinghtawng ni hpe U Padi hte maren sawk shapraw makawp maga rem kyem na ahkang nga ai

- (ဆ) မိမိတို့၏ ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဇ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်သော လူဦးရေ ရှိပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဥပဒေပြု ရေးတွင် မိမိတို့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။
- (ဈ) ပုဒ်မခွဲ (ဇ) အရ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု ဥပဒေပြုရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့် ရရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထိုတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု အုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ် များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ည) မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားများ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် အမွေအနှစ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခွင့် ရှိရမည်။

Gawk (4)**Hkringmang Dap Hpaw Ninghtan Lam Hte Munghpawm
Hkringmang Tang Ai Lam**

5. Rudi myusha ni a buga ginra kata bawng ring rawt jat lam magam ni, bungli masing kaba ni, sut lu lam magam ni, shingra n hprang rai htu shapraw jai lang ai magam ni, hpe hkrang shapraw galaw wa na rai jang masing masa lam hpe seng ang ai Rudi myusha ni chye na hkra tau nau nna tup hkrak hkumtsup ai hku tang madun jahkrum bawngban ra na.

6. Mungdan Gumsan Magam gaw Rudi myusha ni a ra ai lam hta ahkyak la galaw lu na matu Mungchying myusha lam hkringmang dap hpe munghpawm rap daw a myit hkrum ai hte hpaw ning htan lu na.

7. Mungdan Gumsan Magam Gaw

- (a) Munghpawm Rudi amyū lam munghpawm hkringmang lit jaw na matu rapdaw dat kasa ni hta na rai rai, Rapdaw dat kasa nre ai shinggan masha ni hta na rai rai, ningpawt ninghpang ninghtan U Padi bukma 232/ bukma garan (a) hta masat da ai atsam marai hte hpringtsup htap htuk ai wa hpe lata la nhtawm munghpawm rapdaw de mying jahpan jaw n'na myit hkrum ai lam lu la ra ai.

အခန်း (၄)

ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးခန့်အပ်ခြင်း

၅။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒေသအတွင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းကြီးများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝ သယံဇာတထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းလုပ်ငန်းများ အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ များကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ပြည့်စုံ တိကျစွာ ကြိုတင်ချပြ အသိပေး၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ကိစ္စရပ်များကို အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာနကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူ ညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

- (က) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ပြည် ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်း ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၃၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ အရည် အချင်း သတ်မှတ်ချက် နှင့်ပြည့်စုံသော သင့်လျော် သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ ယင်း၏ အမည်စာရင်း ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

(b) Munghpawm hkringmang lit jaw na matu munghpawm rapdaw a myit hkrum ai lam nnga yang dai salang wa a malai masha ningnan mying jahpan hpe munghpawm rapdaw de kahtap tang shawn na ahkang nga ai.

(c) Munghpawm rapdaw a myit hkrum ai salang wa hpe munghpawm hkringmang lit jaw ra ai.

8. Munghpawm hkringmang du gaw mungdan gumsan magam hpe lit la ra ai. Munghpawm hkringmang a magam gun ladaw gaw yu maya hku rai yang mungdan gumsan magam a magam gun ladaw hte maren re.

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိပါက ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။

Gawk (5)**Hkringmang Dap A Lit Hte Galaw Lu Ai Ahkaw Ahkang Ni**

9. Hkringmang dap a lit hte galaw lu ai ahkaw ahkang ni gaw lawu de na hte maren re.

- (a) Ndai U Padi hta yaw shada ai lam hpe hkrang shapraw galaw na matu masa lam hte bungli masing ni jahkrat na lam.
- (b) Ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hte ndai U Padi hta Rudi myusha ni a ahkaw ahkang hpe U Padi hte maren hpring tup hkam la lu na matu makawp maga na lam.
- (c) Rudi myusha ni a ga, laika, shingni hpaji, htunghking hte manawt dingsawt lai ladat ni hpe rem kyem makawp maga na hte rawt jat hkra galaw na lam, labau hte moi na hking htawng ni hpe sawktam shapraw ai hte rem kyem makawp maga na matu galaw na lam.

အခန်း (၅)

ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၉။ ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်-

- (က) ဤဥပဒေပါ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်း စဉ်များ ချမှတ်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေနှင့်အညီ အပြည့်အဝရရှိခံစားနိုင်ရေးအတွက် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သမိုင်းနှင့် ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်တို့ကို စူးစမ်းရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

10

- (d) Rudi myusha shada da myit hkrum kahkyin gumdin, tsaw ra hkungga ai hte garum shingtau hkat ai lam grau jat wa na matu galaw na lam.
- (e) Bawng ring rawt jat ai lam hta la-nyan nga ai Rudi myusha ni a shinggyim nga sa madang tsaw na matu hpaji lam, hkamja lam, sut lu lam, hkawmsa hkawmwa matut mahkai lam magam ni hpe rawt jat hkra galaw na lam.
- (f) Rudi myusha ni shada da (shing) amyu langai hte langai rai rai makam masham hpe rai rai hkra machyi ai lam n nga hkra tinang ra sharawng ai ga, laika, htunghking, nawku makam, lang hkrat wa ai lai masa ni hpe wanglu wanglang galaw na.
- (g) Rudi myusha ni a ahkaw ahkang hpe U Padi hte maren tang du hkra makawp maga na.
- (h) Rudi myusha shada da (shing) Rudi amyu ni a lapran byin ai manghkang hte seng nna jahkrum bawngban hparan na.

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည် လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ် ထွန်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ လူမှုဘဝမြင့်မားရေးအတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့် လုပ်ငန်းရပ်များ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးနှင့် တစ်မျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်းကိုလည်းကောင်း၊ အခြားဘာသာသာသနာကိုလည်းကောင်း ထိခိုက် နစ်နာမှု မရှိစေဘဲ မိမိ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသည့် စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာသာသနာ နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက် ခြင်း၊
- (ဆ) တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့် အညီ ထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- (ဇ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊

- (i) Mungchying amyu ni a magup hkum hkra bawng ring rawt jat na matu ahkyak ai lam hte seng nna sawk sagawn ai magam bungli ni galaw na.
- (j) Masha jahpan n law ai amyu ni, htum mat hkyen ai Mungchying myusha bawsang ni a ga, laika, shingni hpaji, htunghking, lai maka ni hpe sawk shapraw ai hte rawt jat hkra rem kyem makawp maga na.
- (k) N dai U Padi hta lawm ai ahkyak lam hte seng nna seng ang ai Asuya Rap-daw, Asuya wuhpawng wuhpawng ni hte jahkrum bawngban na.
- (l) Munghpawm Asuya hpung ni kaw nna rai rai, U Padi langai ngai hte rai tim jaw da ai Mungchying myusha lam magam lit hpe gunhpai na.

10. Hkringmang dap gaw ra ai Rudi amyu lam magam gun hpung shagu hpe munghpawm Asuya hpung a myit hkrum ai hte hpaw ninghtan na.

(ဈ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုတေသန လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) လူနည်းစုဖြစ်သော၊ ကွယ်ပျောက်လုနီးပါးဖြစ်နေ သော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း တို့ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက် ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဋ) ဤဥပဒေပါ ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ် ရပ်အရဖြစ်စေ ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး ရေးရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည်လိုအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို ပြည်ထောင်စုအစိုး ရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

11. Hkringmang dap gaw ra nga ai Rudi amyuni a ahkyak lam ni hpe tang du awng dang hkra galaw lu na matu ra wa yang komiti hte bungli hpung ni hpe seng ang ai kaga munghpawm hkringmang dap ni hte jahkrum nna hpaw ninghtan ai hta dai zawn hpaw ninghtan ai rai yang bungli lit ni hpe kalang ta masat ya ra na.

12. Ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang dap gaw tinang a lawu de na Rudi amyuni lam magam gun hpung shagu hpe seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya a myit hkrum ai hte hpaw ninghtan ra na.

13. Ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang dap gaw seng ang ai Rudi amyuni lam ahkyak ni hpe hkrang shapraw galaw lu na matu ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya a shang, jai maram ai gumhpraw jahpan hta shaning shagu ka bang shalawm ra na.

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါက ကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ အခြား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး ယင်းတို့ကိုဖွဲ့စည်းပါက လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တစ်ပါတည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် ယင်း၏ လက်အောက်တွင် လိုအပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောတူညီ ချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် နှစ်စဉ် ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရမည်။

Gawk (6)

Rudi Amyu Ni A Ahkaw Ahkang Hpe Makawp

Maga Ai Lam

14. Rudi amyu ni gaw tinang Rudi amyu ni a ahkaw ahkang hkrat sum wa yang makawp maga ai lam lu la na matu seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung ni hpe tang madun mai ai

15. Seng ang ai ginwang kaba (shing) mung daw Asuya ni gaw bukma (14) hte maren tang madun ai hpe hkap la ai shaloi Rudi amyu ni a ahkaw ahkang hkrat sum ai lam n nga hkra ra ang ai lam hpe makawp maga ya na.

(a) Seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw Rudi amyu lam hkringmang du hpe lit jaw ra ai.

(b) Bukma garan (a) hte maren lit jaw ai lam nlu galaw yang ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung kaw nna htap htuk ai hkringmang du langai ngai hpe lit ap ya ra na.

အခန်း (၆)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေးကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ခြင်း

၁၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် မိမိတို့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နှစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြနိုင်သည်။

၁၅။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၄ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နှစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေ ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန်-

(က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေး အပ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိပါက သင့်လျော်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

16. Bukma (15) hte maren lit ap ya hkrum ai hkringmang du wa gaw -
- (a) Tinang hpe lit jaw ai lam hte seng nna Rudi amyu ni a ahkaw ahkang hkrat sum ai lam nga n nga jep sagawn ra na.
 - (b) Bukma garan (a) hte maren jep yu ai shaloi Rudi amyu ni a ahkaw ahkang hkrat sum ai lam hpe mu mada yang makawp maga ya lu na matu seng ang ai ginwang kaba (Shing) Mungdaw Asuya hpung ni a dawdan ai lam hte rai rai seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang dap ni, Asuya magam dap ni, Asuya hpung ni, madu up hking lu ai ginwang (shing) madu up hking lu ai ginra up hking hpung ni hte ra ang ai hte maren pawng hpawm jahkrum bawngban n'na galaw lu na.
 - (c) Bukma garan (b) hte maren galaw wa ai shaloi munghpawm madang hta nga ai kaga hkringmang dap ni, Asuya hpung ni a garum na lam ra wa yang seng ang ai ginwang kaba (shing) Mungdaw Asuya hpung de rai yang rai seng ang ai ginwang kaba (shing) Mungdaw Asuya hpung ni kaw n'na mung hpawm mungchying Rudi amyu lam hkringmang dap de rai rai tang madun lu na.

- ၁၆။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည်-
 - (က) မိမိအား တာဝန်ပေးအပ်သော ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်ရမည်။
 - (ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ စိစစ်သည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ကြောင်းတွေ့ရှိပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
 - (ဂ) ပုဒ်မခွဲ(ခ)အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ တစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနသို့လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

17. Ginwang kaba (shing) Mungdaw Asuya hpung gaw bukma (16) bukma garan (c) hta tang madun tawn ai hte seng n'na munghpawm madang hta nga ai hkringmang dap ni, Asuya hpung ni a garum madi shadaw ai lam lu na re ai lam hpe sawn maram mu mada yang munghpawm Asuya hpung de tang madun lu na.

18. Hkringmang dap gaw bukma (16) bukma garan (c) hte maren tang madun tawn ai hte seng n'na munghpawm madang hta nga ai hkringmang dap ni, Asuya dap ni, Asuya hpung ni a garum madi shadaw ai lam lu la na matu ra gadawn ai lam hpe mu maram yang, mung hpawm Asuya hpung de tang madun lu na.

19. Bukma (15) hte maren lit jaw hkam la ai hkringmang wa gaw tinang galaw ra ai magam hta Rudi amyuni a ahkaw ahkang hpe makawp maga ya lu ai lam n nga yang mabyin lam hkumtsup hkra hpyan dan n'na ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya de tang madun lu na.

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည်ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၉။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိဆောင်ရွက်ရသောကိစ္စတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါက အကျိုးအကြောင်း ပြည့်စုံစွာဖော်ပြ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရ အဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

20. Ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung gaw bukma (19) hte maren tang madun ai lam gaw munghpawm madang hta galaw ya ra na re ai lam maram mu mada yang, ra ang ai hku galaw ya lu na matu munghpawm Asuya hpung de tang madun lu na.

21. (a) Munghpawm Asuya hpung gaw bukma (20) hta madun da ai hte seng n'na ra ang ai hte maren galaw lu na matu munghpawm hkringmang hpe lit jaw lu na.

(b) Munghpawm hkringmang gaw bukma garan (a) hte maren lit jaw da ai Rudi amyu ni a ahkaw ahkang hkrat sum ai lam hta makawp maga ya lu na matu munghpawm Asuya hpung a dawdan ai lam rai rai munghpawm madang hta nga ai seng ang ai hkringmang dap ni, Asuya dap ni, Asuya hpung ni hte rau jawm jahkrup myithkrum ai hte rai rai galaw lu na.

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၉ အရ တင်ပြသောကိစ္စမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၁။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၂၀ အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ် ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မခွဲ(က) အရ တာဝန် ပေးအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးသည့်ကိစ္စတွင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက် မှုပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရ ဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

Gawk (7)

Hkum Pat Da Ai Lam Ni

22. Kadai mung, ngang kang ai mara hpe madi madun lu ai lam n nga yang ndai U Padi hta lawm ai Rudi amyuni a ahkaw ahkang hpe pat shingdang ai lam n galaw lu na.

23. N dai U Padi hta masat tang madun da ai lam ni hpe mung masa lam a matu gare jai lang ai lam kadai mung n galaw lu na.

24. Rudi amyuni shada n ju n dawng ai, hpyen tai ai, myit nhkrum hka garan hkat na yaw shada ai, (shing) byin pruwana matu ladat shaw ai lam hpe kadai mung n galaw lu na.

Gawk (8)

Mara Dam Ni

25. Kadai mung bukma (22) hta pat hkum da ai hpe tawt lai ai lam, mara dan dawng ai majaw je yang hkrum ai rai yang, dai wa hpe laning mi hta n jan ai htaung dam rai rai, lap sen mi hta n jan ai gumhpraw dam rai rai, htaungdam hte gumhpraw dam gumhpawn n na rai rai dam jahkrat lu na.

၁၇

အခန်း (၇)

တားမြစ်ချက်များ

၂၂။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ခိုင်လုံသော အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မပြုရ။

၂၃။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နိုင်ငံရေးကိစ္စ အလို့ငှာ အလွဲသုံးစား မပြုလုပ်ရ။

၂၄။ မည်သူမျှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအချင်းချင်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မူခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်း တစ်မျိုးမျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်သော သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာရန် အကြောင်းရှိသော အပြုအမူများကို မပြုလုပ်ရ။

အခန်း (၈)

ပြစ်ဒဏ်များ

၂၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၂ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

26. Kadai rai tim bukma (23) hta pat hkum da ai hpe tawt lai ai lam dan dawng nna jeyang hkum jang dai wa hpe laning mi hta n jan ai htawng dam rai rai lap sen mi hta n jan ai gumhpraw dam rai rai dam lahkawng hpe gumhpawn n'na rai rai dam jahkrat lu na.

27. Kadai rai tim bukma (24) hta pat hkum da ai hpe tawt lai ai lam dan dawng nna jeyang hkum yang lahkawng ning hta n jan ai htawng dam rai rai, Lap Sen Lakhawng hta n jan ai gumhpraw dam rai rai, dam lahkawng gumhpawn n'na rai rai dam jahkrat lu na.

Gawk (9)

Magup Tsum Hpa

28. Munghpawm hkringmang du gaw mung hpawm rapdaw zuphpawng hta rai rai, Mungchying rapdaw (shing) amyurapdaw zuphpawng hta rai rai, mungdan (shing) mungchying shawa ni hte Rudi amyurapdaw ni a matu ahkyak ai lam hpe aten hta hkam nna tang madun lu na.

၂၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၃ ပါတားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထက်မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်သိန်းထက် မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၉)

အထွေထွေ

၂၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုင်ရာအခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

29. Munghpawm hkringmang du gaw bukma (9) hta lawm ai magam lit hte galaw lu ai ahkaw ahkang hpe hkrang shapraw ai shaloi ra ang yang seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang du hpe magam lit garan ap jaw mai ai.

30. Hkringmang dap gaw n dai U Padi hte maren hpaw ninghtan ai komiti hte magam bungli hpung ni a rung bungli ni hpe galaw ya ra ai rai nna jai lang ra ai jarik ni hpe mung lit la ya ra na.

31. N dai U Padi hta lawm ai mara ni hpe balik ni ahkyak la mai ai mara re ai madang hpe masat na.

32. Ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung gaw ndai U Padi hta lawm ai Rudi amy lam langai ngai hpe galaw na matu tinang Asuya hpung ni a seng ang ai Rudi amy lam hkringmang du hpe lit jaw galaw shangun ra ai. Rudi amy lam hkringmang du n nga ai ginwang kaba (shing) mungdaw hta seng ang ai ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang daju kaw n'na lit jaw ai hkringmang wa hpe galaw shangun lu na.

33. N dai U Padi hta lawm ai mara langai langai hte mara shangun na rai jang hkringmang dap a tau nau ahkang jaw ai lam lu la ra na.

၂၉။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မ ၉ ပါတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းပြုနိုင်သည်။

၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသောကော်မတီနှင့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ကျခံရမည်။

၃၁။ ဤဥပဒေပါပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် မိမိတို့ အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ် ဆောင်ရွက်စေရမည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် များတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်က တာဝန်ပေးအပ်သည့် ဝန်ကြီးအား ဆောင်ရွက် စေရမည်။

၃၃။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ဝန်ကြီးဌာန၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

34. N dai U Padi hta masat da ai hpe hkrang shapraw galaw wa ai shaloi-

- (a) Hkringmang dap gaw U Padi, hkrang, rit kawp hte rit shingrawn ni hpe munghpawm, Asuya hpung a myithkrum ai hte shapraw n dau mai ai.
- (b) Hkringmang dap gaw ndau laika, Amying, matsun shana ai lam hte galaw na masing ladat ni hpe masat shapraw dat mai ai.
- (c) Ginwang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung gaw n dau laika, Amying matsun madun ai lam hte galaw na masing ladat ni hpe shapraw ndau mai ai.
- (d) Ginwang kaba (shing) mungdaw hkringmang dap gaw seng ang ai gin wang kaba (shing) mungdaw Asuya hpung a myit hkrum ai hte amyng n dau laika, amyng, matsun ai lam hte galaw ai lai ladat ni hpe shapraw ndau mai ai.

Munghpawm Myen Mungdan ningpawt ninghpang ninghtan U Padi hte maren ngai ta lakmat masat dat n ngai.

Ting Tsing

Mungdan Gumsan Magam

Munghpawm Myenmar Mungda

၃၄။ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်
 နိုင်ငံတော်သမ္မတ
 ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန
တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာနနှင့်
ဂျိန်းဖော့ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့်စာပေအသင်း တို့မှပူးပေါင်းဘာသာပြန်၍
တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနမှ
အခမဲ့ထုတ်ဝေသည်။